

1000193562849

ikt. szám: FPH059 /1520 - 2 /2023

tárgy: Javaslat a Közúti közlekedésbiztonsági stratégia és a Közúthálózati terv elfogadására

előkészítő: Várostervezési Főosztály

□

□

Előterjesztés

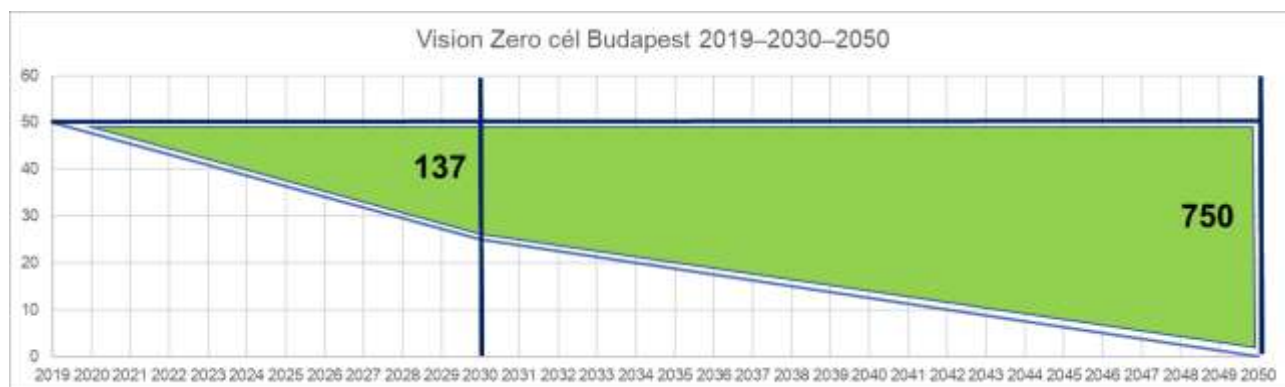
a Közgyűlés részére

Tisztelt Közgyűlés!

I. Előzmények

A közúti közlekedés személyi sérültjeinek abszolút száma tekintetében Budapest közlekedésbiztonsági helyzete javult a 2004-2010 közötti időszakban, azonban 2010-2019 között ismét romlás volt tapasztalható. Az európai városok között Budapest a középmezőnyben található a közlekedésbiztonság tekintetében. Ez azt jelenti, hogy 100.000 főre vetítve évente 2,9 halálos áldozata volt a közúti közlekedésnek (szemben Oslo 0,16-os vagy Bécs 0,6-os értékével). A különbség a közlekedők eltérő viselkedésére (pl. szabályok be nem tartására), a járműparkra (az elöregedő, biztonsági felszerelésekkel nem megfelelően ellátott, de egyre növekvő számú gépkocsiállományra) és a sok helyen túl magas maximális sebességet és gépjárműforgalmat megengedő, de nem önmagát magyarázó és megbocsátó úthálózatra vezethető vissza.

Amennyiben bázisértéknek tekintjük a 2019-es adatot, az intézkedéssel 2030-ig 137 életet, 2050-ig további 750 életet menthetünk meg.

A közlekedésben résztvevők biztonsága, a súlyos sérülések, és különösen a halálos kimenetelű közúti balesetek számának csökkentése alapvető közérdek, melyhez forgalomszervezési és közlekedésfejlesztési, valamint oktatási és szemléletformálási intézkedések szükségesek.

A Budapesti Mobilitási terv (BMT) átfogó célja, hogy a fővárosi közlekedési rendszer járuljon hozzá a fenntartható, élhető, vonzó és egészséges városi környezet kialakításához, a környezettudatos közlekedési módok arányának számottevő növelésével. A BMT egyik stratégiai célja a biztonságos, kiszámítható és integrált közlekedés.

Az Otthon Budapesten - Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) „Budapest legyen élhető és egészséges, értékőrző és értékteremtő, klímatudatos város!” célkitűzésének egyik kulcsindikátora a súlyos sérülések kimenetelű közúti balesetek, illetve a halálos kimenetelű közúti balesetek számának 50%-kal történő csökkentése 2030-ra, valamint a Vision Zero célkitűzése alapján minél hamarabb, de legkésőbb 2050-re a halálos kimenetelű közúti balesetek számának közel nullára csökkentése.

A Vision Zero alapvetése az, hogy tervezéskor számolni kell a közlekedők hibázási lehetőségével és csökkenteni kell a hibázás következményeit, különös tekintettel a súlyos sérülésekre és halálesetekre. Az utakat úgy kell kialakítani, hogy egyértelmű legyen az elvárt viselkedés (pl. sebesség, elsőbbségi viszonyok), és ne csak a táblák alapján hozzák meg döntéseiket a közlekedők – azaz a közutaknak önmagukat magyarázóknak kell lenniük.

A Vision Zero módszertanát veszi alapul az Európai Unió szakpolitikai kerete és az ENSZ akcióterve is a 2021–2030 közötti időszakra.

A Fővárosi Közgyűlés – egyetértve a közúti balesetben megsérültek vagy elhunytak számának radikális csökkentésével, elköteleződve a közlekedésből fakadó légszennyezettség mérséklése, a fenntarthatóbb közlekedési formák támogatása és a város élhető közttereinek növelése mellett – a 401-405/2020. (IV.29.) Főv. Kgy. határozataival döntött a fővárosi közlekedésbiztonsági és forgalomcsillapítási terv kidolgozásáról.

II. A Közúti közlekedésbiztonsági stratégia és a Közúthálózati terv

Elfogadhatatlan, hogy Budapest utcáin közúti közlekedési balesetben átlagosan hetente egy ember életét veszti. Annak érdekében, hogy a közúti közlekedés biztonságát növeljük és 2050-re elérjük, hogy Budapest utcáin senki ne veszítse életét (Vision Zero célkitűzés), összehangolt cselekvésre van szükség. Ezen célok elérését szolgáló intézkedéseket tartalmazza a Közúti közlekedésbiztonsági stratégia és a Közúthálózati terv.

A **Közúti közlekedésbiztonsági stratégiában** a közlekedésbiztonság javítására irányuló akciók az alábbi szempontok figyelembevételével kerültek kidolgozásra:

- **az emberi tényező szerepe a közlekedésben**, mely a biztonságos közlekedésre nevelés, oktatás, képzés fejlesztését, javítását tartalmazza;
- **a járművek fejlesztése**, ami az aktív és passzív biztonsági elemekkel való felszerelés révén csökkenti az emberi hibázások következményeit;
- **a közlekedési infrastruktúra fejlesztése**, amelynek elemei a forgalmi rend felismerését és a többi közlekedő észlelését segítő környezet kialakítása, az egyszerűség, a hitelesség és az egyértelműség

szempontjait figyelembe véve, valamint a balesetveszélyes forgalmi szituációk, csomópontok esetében a veszélyhelyzet megszüntetése és megelőzése;

- **szabályozás és ellenőrzés fejlesztése** a jelenlegi szabályozási háttér és ellenőrzési rendszer korszerűsítésére irányul, melynek része többek között a KRESZ felülvizsgálata a legújabb kihívások alapján;
- **baleset-megelőzési és kutatás-fejlesztési tevékenységek**, melynek részeként a védtelen közlekedők kiemelt kezelése, valamint vizsgálati és döntés-előkészítő háttértevékenység fejlesztése a közlekedési balesetekre vonatkozó statisztikák alapján.

A **Közúthálózati terv** tartalmazza azokat a tervlapokat, amelyek a budapesti közúthálózat a Közlekedésbiztonsági stratégiának, valamint a BMT céloknak megfelelő fejlesztési irányait mutatják be. Tartalmuk összehangolandó a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően módosítani tervezett fővárosi településrendezési eszközök tartalmával. A tervlapok tartalmazzák a kerületekkel, civil és szakmai szervezetekkel egyeztetett védett lakóterületek kijelölni javasolt zónáit, valamint a közúthálózat főbb elemeinek jövőbeni hálózati funkcióját, azok ideális sebességének, tervezett közterületi funkcióinak és hálózati szerepének függvényében

A Közúthálózati terv része a kerékpárforgalmi főhálózati tervlap, amely térinformatikai adatbázison alapuló hálózatfejlesztési terv a Főváros megrendelésére a BKK gondozásában 2022 októberére készült el, és amely dokumentumot a kerületi, majd társadalmi egyeztetéseket követően mind a megrendelő Fővárosi Önkormányzat, mind az illetékes kormányzati szerv tervzsűrije 2022-ben elfogadott.

A Közúthálózati terv Közgyűlés általi elfogadása a feltétele annak, hogy

- a közúthálózat fejlesztési elemei megjelenjenek a fővárosi településrendezési eszközökben;
- Budapest sikeresen pályázzon az európai uniós operatív programok, különösen a TOP+ és IKOP+ forrásaira;
- a közúthálózati tervnek megfelelően lehessen koordinálni a stratégiai és operatív közútkezelői feladatokat.

A Közúti közlekedésbiztonsági stratégia és a Közúthálózati terv legfontosabb céljai és intézkedései, amelyeket egy időben, egymással párhuzamosan szükséges megvalósítani a következők:

- Cél, hogy minden gyerek kapjon célzott közlekedésbiztonsági oktatást és minden közlekedő legyen tisztában a szabályokkal és együttműködjön az utakon. Ezért **szemléletformáló és edukációs kampányokat** szükséges indítani.
- Cél, hogy megszűnjön a gyorsajtás Budapesten, ezért sebességmérő hálózat kiépítését kell kezdeményezni legalább 100 fix sebességellenőrzési ponttal,
- Cél, hogy mostantól csak megbocsátó és önmagukat magyarázó utak épüljenek Budapesten, ezzel javítva a szabálykövetést és enyhítve a közlekedők hibáinak következményeit. Ehhez **közúti biztonsági auditot** kell végezni minden új beruházás, felújítás és a legkritikusabb szakaszok esetében, illetve közútkezelőként csak ilyen elvek szerint tervezett utakhoz lehet engedélyt adni. Saját beruházás esetén független auditálást kell végeztetni.
- Cél a budapesti **kereszteződések biztonságosabbá tétele**, ennek érdekében folytatódik azok szisztematikus átépítése gyalogátkelőhelyek létesítésével, jelzőlámpákkal, kiemelésekkel. Emellett 2023-

ban 1000 meglévő kijelölt gyalogosátkelőhely is felújításra kerül. Cél, hogy néhány éven belül minden budapesti kijelölt gyalogátkelőhely kifogástalan állapotban legyen.

- Cél Budapest belterületén a gyorsforgalmi és térségi úthálózat átjárhatóvá és hatékonyá tétele. Ahol szükséges pótolni kell a hiányzó közúthálózati kapcsolatokat (pl. a külső haránt irányú utakat), valamint adaptív forgalomirányítás kialakításával az **egyensúly megteremtésére kell törekedni a forgalmi igények és a város közúti kapacitása között**, csak akkora forgalmi terhelést engedni a hálózaton, amit az működőképessége határán belül kezelni képes.
- Cél a **védett lakóterületek megduplázása** (30 km/órás és lakó-pihenő övezet). Ennek érdekében a kerületi önkormányzatokkal együttműködve a helyi utcákat a funkciójukhoz kell igazítani az átmenő forgalom korlátozásával vagy megszüntetésével, valamint kiszámítható, biztonságos gyűjtőutakat kell létrehozni forgalomtechnikai beavatkozásokkal.
- Cél, hogy **csökkenjen a közúti balesetek súlyossága**, ezzel életeket megmentve, ennek érdekében differenciált sebességcsökkentésre van szükség.
- Cél a közlekedésben résztvevő fővárosi **járművek biztonságosságának növelése**, ennek érdekében a járműbeszerzések során csak a megfelelő biztonsági felszereléssel ellátott autóbuszokat, trolibuszokat és tehergépjárműveket szerezhetik be a fővárosi cégek, a korábban beszerzett járműveket utólag fel kell szerelni a szükséges biztonsági eszközökkel.
- A stratégia megvalósítása érdekében javaslatokat kell tenni a közlekedésbiztonságot alapjaiban meghatározó **szabályozások (KRESZ, UME) felülvizsgálatára**, valamint együttműködésre kell törekedni minden civil, szakmai és kormányzati szervezettel – különösen a rendőrséggel –, valamint a kerületekkel.

Az ágazati stratégia kidolgozása, illetve a szükséges kerületi, szakmai és lakossági egyeztetések lebonyolítása 2022. szeptember és 2023. február között megtörtént, az egyeztetések során beérkezett javaslatok alapján a stratégia és közúthálózati terv frissítésre került.

Jelen előterjesztés mellékleteként szereplő Közúti közlekedésbiztonsági stratégia és Közúthálózati terv megvalósításának célja, hogy Budapesten a súlyos sérüléssel, különösen a halálos kimenetelű közúti balesetek számát minimalizáljuk, ezáltal a közlekedésbiztonságot növeljük.

A fentiek alapján kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

A Fővárosi Közgyűlés úgy dönt, hogy:

1.

elfogadja jelen előterjesztés 1. sz. mellékletét képező Közúti közlekedésbiztonsági stratégiát és annak mellékleteként a Közúthálózati tervet mint a közlekedésbiztonság és a közutak fejlesztésének irányelveit megalapozó dokumentumot.

határidő: azonnal
felelős: Karácsony Gergely főpolgármester

2.

felkéri a Főpolgármestert, hogy gondoskodjon a Közúthálózati tervnek a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet szerint készítendő új fővárosi településtervel való összhangjáról.

határidő: az új fővárosi településtervezés elfogadása
felelős: Karácsony Gergely főpolgármester

3.

felkéri a Főpolgármestert, hogy a biztonságos közutak megvalósítása érdekében dolgoztasson ki a Budapesti Közlekedési Központtal a Közúti közlekedésbiztonsági stratégia irányelveinek megfelelő, Budapest közútjaira vonatkozó tervezési útmutatót.

határidő: 2023. december 31.
felelős: Karácsony Gergely főpolgármester

4.

felkéri a Főpolgármestert, hogy a Közúti közlekedésbiztonsági stratégia fokozatos megvalósítása érdekében dolgoztasson ki a Budapesti Közlekedési Központtal két évre szóló cselekvési tervet és konkrét projekteket tartalmazó fejlesztési programot, és azt terjessze a Közgyűlés elé.

határidő: 2024. június 30.
felelős: Karácsony Gergely főpolgármester

5.

felkéri a Főpolgármestert, hogy gondoskodjon a Közúthálózati terv Fővárosi Térinformatikai Portálon történő megjelenítéséről.

határidő: 2023. szeptember 30.
felelős: Karácsony Gergely főpolgármester

6.

felkéri a Főpolgármestert, gondoskodjon arról, hogy a Budapesti Közlekedési Központ és a Budapest Közút stratégiai közútkezelői, illetve operatív közútkezelői szerepkörben eljárva érvényesítse a Közúti

közlekedésbiztonsági stratégiában és Közúthálózati tervben foglaltakat és gondoskodik a Közúthálózati terv végrehajtását támogató téradatbázis folyamatos aktualizálásáról.

határidő: folyamatos
felelős: Karácsony Gergely főpolgármester

Határozathozatal módja:

A határozati javaslatok elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Kelt Budapesten, a minősített elektronikus aláírásba foglalt időbélyegző szerinti időpontban.

Karácsony Gergely
Főpolgármester

Láttam:

dr. Számadó Tamás
főjegyző

melléklet:

1. Közúti közlekedésbiztonsági stratégia és Közúthálózati terv

függelék:

1. Kerékpárforgalmi főhálózati terv közgyűlési összefoglaló – 2023
2. Kerékpárforgalmi főhálózati terv – Helyzetértékelés
3. Kerékpárforgalmi főhálózati terv – függelék ábrák helyzetértékeléshez
4. Kerékpárforgalmi főhálózati terv – függelék ábrák fejlesztési irányokhoz
5. Kerékpárforgalmi főhálózati terv – függelék ábrák intézkedési javaslatokhoz